

ב'דף היומי בהלכה' הנלמד היום נעסוק בנושא:

זהירות!!! כאן מקום קדוש הישיבה אסורה • מישהו מתפלל מאחוריך כללי התנהגות המותר והאסור • כבר התיישבת ומישהו התחיל להתפלל לידך, מה עליך לעשות?

זהירות!!! כאן מקום קדוש הישיבה אסורה

אסור לשבת בטווח של ארבע אמות (1.92-2.31 מטרים, לשיטות השונות) מהמתפלל תפילת העמידה, משום שנראה כביכול אינו רוצה לקבל עליו מלכות שמים כאותו אדם שמתפלל. ויש אומרים שטעם האיסור משום שטווח ארבע אמות מהמתפלל נחשב למקום קדוש בשעת התפילה, והיושב מראה כביכול אין בו קדושה. לפיכך - העוסק בחלק אחר מהתפילה או האמירות השונות הנלוות אליה - רשאי לשבת, שהרי מקבל עליו מלכות שמים, ועוסק בדברי קדושה במקום הקדוש. ויש אומרים שגם העוסק בדברי תורה רשאי לשבת, וטוב להחמיר, אך מאחורי המתפלל או בשעת הדחק ניתן להקל בכך. ולכל הדעות - אם אך מהרהר בדברי תורה ותפילה אינו רשאי לשבת. [סעיף א' וס"ק ב', ה', ו' וז'; ביאורים ומוספים דרשו, 7 ו-9] מצוה מן המובחר להתפלל ולברך בלשון הקודש, והעושה כן יוצא ידי חובה אף כשאינו מבין את הלשון, למעט ברכות 'אבות' ו'מודים' שבתפילת העמידה, אשר כל אדם צריך לדעת את פירושן. ומעיקר ההלכה מותר להתפלל ולברך בכל שפה שהיא, ובתנאי שהיא מדוברת בפי רבים מאנשי המקום, ומובנת היטב למתפלל עצמו, אך אסור לנהוג כן בקביעות. ולבעל תשובה שטרם למד לקרוא בלשון הקודש, מותר להתפלל בשפה זרה עד שיתרגל בקריאת לשון הקודש; ואף כשמתפלל עם ציבור המתפללים בלשון הקודש, נחשב כמתפלל בציבור. [סעיף ד' וס"ק יג-יד; ביאורים ומוספים דרשו, 24, 25, 29, 30 ו-32]

מישהו מתפלל מאחוריך כללי התנהגות המותר והאסור

איסור הישיבה בטווח של ארבע אמות מהמתפלל האמור לעיל, הוא בין לפניו ובין מצדדיו. ולדעת הרמ"א ופוסקים נוספים, האיסור הוא אף מאחוריו. כמו כן, כולל איסור הישיבה אף עמידה תוך השענות על דבר מה, אך בשעת הדחק מותרת השענות במידה כזו שאם ינטל המְשַׁעֵן לא יפול הנשען. ויש אומרים כי בְּקוּ ישר לפני המתפלל תפילת העמידה אסור לשבת בכל טווח הראיה שלו, ואף כשהיושב עוסק בתפילה, משום שנראה כאילו המתפלל משתחוה אליו, או משום שמפריע לכוננתו. וטוב להחמיר כדעה זו. ויתכן שיש להחמיר אף שלא לעמוד בקו ישר לפניו - בתוך ארבע אמות - אלא אם כן העומד אף הוא מתפלל, אך מעבר לארבע אמות אין להחמיר בכך, ובפרט כשעוסק בתורה. [סעיף א', ס"ק א', ד', ח וט, ושעה"צ ס"ק י"ב]

כבר התיישבת ומישהו התחיל להתפלל לידך, מה עליך לעשות?

היושב בבית הכנסת ובא אדם ומתפלל את תפילת העמידה לצדו, בטווח של פחות מארבע אמות ממנו - חובה עליו לעמוד, אך אם עוסק בתורה אינו צריך לעמוד. ואם יושב בביתו או במקום אחר שאין רשות לכל אדם להתפלל שם, ובא אדם ומתפלל לצדו - אינו חייב לעמוד, אך ראוי שיעמוד; ואחר שנעמד שוב אינו רשאי לשבת. ויש שכתב שאף בבית הכנסת אינו חייב לעמוד אלא כשמתפללים שם בציבור, אבל מפני המתפלל ביחידות אינו חייב לעמוד. ובאופן שהיושב אינו חייב לעמוד, צריך המתפלל להמנע מתפילה בטווח של ארבע אמות ממנו; ואף באופן שחייב היושב לעמוד, אלא שאינו עומד, ראוי למתפלל שלא להתפלל בטווח של ארבע אמות ממנו. [סעיף ג' וס"ק יב-יג; ביאורים ומוספים דרשו, 16-

[18]

- מתפלל תפילת עמידה, מה קורה מסביבך שאסור לעבור בטווח ארבע אמות שלך?
- רוצה להיכנס לביהכ"נ להתפלל

- מצוה מן המובחר להתפלל ולברך בלשון הקודש, והעושה כן יוצא ידי חובה אף כשאינו מבין את הלשון, למעט ברכות 'אבות' ו'מודים' שבתפילת העמידה, אשר כל אדם צריך לדעת את פירושן.
- אין להתפלל בקביעות בשפה זרה, אך באקראי, אם אינו מבין את לשון הקודש וְחָפֵץ להתפלל בכוונה עם הבנת פירוש

אתמול למדנו

- המילים - רשאי להתפלל בשפה זרה.
- אין להתפלל ביחידות בארמית, ולכן אין לומר את תפילות 'יקום פורקן' וכיוצא בהן ביחידות, אולם מותר להתפלל בציבור בארמית אף כשהציבור עצמם עוסקים בתפילה אחרת.

מחר נלמד

- בציבור אבל מישהו מתפלל במעבר, מתי מותר לעבור?
החזן צריך להתחיל חזרת הש"ץ אבל יש מאחוריו מתפלל, האם יכול לפסוע לאחור?